

Přemysl Otakar II. - vrchol a soumrak rodu Přemyslovců

Král železný a zlatý, jehož tragické úmrtí si připomínáme datem 26. 8. 1278, náležící k nejslavnějším českým králům, byl původně předurčen pro kněžskou kariéru a královskou korunu získal osudovým zásahem. Žezlo panovníka české země měl původně třítmat starší bratr Vladislav, avšak jeho smrt posunula mladšího Otakara na první místo dědických nároků, kdy prvotní vladařský post vykonával v pozici markraběte moravského. S jeho královskou érou je spjata kulminace významu, ale i pozvolného počátku pádu přemyslovské dynastie, která prostřednictvím knížecího stolce či královského trůnu, panovala v českých zemích přes čtyři století. Přezdívka král železný je odvozena z řady bitev, kdy král jezdil v čele vojska a vybojoval řadu úspěšných bojů. Zlatý přídomek náležel nejvýznamnějšímu Přemyslovcovi za jeho politickou a obchodní strategii, která mu vynesla obrovské jmění a mocenský vliv, jejichž prostřednictvím ovlivňoval chod střední Evropy. A rovněž tak za budovatelské úsilí, ve kterém založil na českém území a v Rakousku více než padesát měst, která se vyznačovala charakteristickým čtvercovým náměstím. Otakarův vstup do politiky, v době jeho královského věku, byl pod vlivem opoziční šlechty vůči jeho otci Václavu I., která královského jinocha zvolila za svého mladšího krále. Tento krok měl za následek ozbrojený střet obou uskupení, v němž byl syn po prvotním úspěchu svým otcem v rok trvajícímu sporu poražen a následně uvězněn na Přimdě. Vzhledem k tomu, že se jednalo o králova jediného mužského potomka a následníka trůnu, byl Václav I. nucen slevit ze svého hněvu a syna v zájmu českého budoucnosti vzít na milost.

Ale pozdější král Přemysl Otakar II. se na českém trůnu činil vskutku královsky. Díky sňatku

s Markétou Babenberskou, starší o více než 30 let, to ještě v pozici prince, získal Rakousko a Štýrsko. Z tohoto svazku nevzešel žádný legitimní potomek. Mladý panovník se naopak činil nadmíru zdatně s jednou z dam Markétina dvoru a tuto snahu korunoval kvartetem nemanželských potomků. Na návrh českého krále došlo k rozvodu tohoto nerovného manželství.

V roce 1260 Přemysl vítězí ve slavné bitvě u Kressenbrunn nad uherským králem Bélou IV., dědem své budoucí druhé manželky Kunhuty, jehož šikům velel jeho syn Štěpán V. Ale tohle místo bychom na mapě marně hledali, protože proměnou času je v současnosti uváděno coby Groissenbrunn. Manželství s mladou a krásnou Kunhutou přináší legitimního dědice Václava II. a zároveň i uzavírá mír s uherským králem Bélou IV. Mezi Otakarovy další významné vojenské akce náleží tažení do pobaltského Pruska spolu s řádem německých rytířů, kde zakládá město pojmenované k jeho počti Královec, dnešní Kalinigrad. Postupem doby připojuje další území ke svému impériu a české království se stává středobodem střední Evropy s územním dosahem až k Jadranskému moři.

Český král rovněž kandiduje na post římského krále, ale jeho moc a bohatství je mementem pro kurfiřtské voliče. Proto je zvolen v porovnání s Přemyslem bezvýznamný a zdánlivě přijatelnější Rudolf Habsburský. Český král se následkem daného stavu střetne s Rudolfem v nešťastné a tragické bitvě na Moravském poli u obce Dürnkrot (Suché Krůty). Místo střetu se v kontrastu se svým názvem, nachází v Rakousku v povodí řeky March, jak je přezdívána na tomto území pokračující řeka Morava.

Snad zde lze vytknout jednomu z našich největších panovníků vladařský přehmat, když nedoceníl přerod politické doby, v níž se o slovo začaly hlásit mocné šlechtické rody, které již nebyly správci území, ale jejich vlastníky. S nimi měl král zřejmě jednat více diplomaticky nežli přímou královskou silou. To se mu vymstilo právě v této rozhodující bitvě, v níž mu šlechta neodvedla v potřebné míře patřičnou pomoc a stala se jednou z příčin pozvolného soumraku přemyslovské dynastie a významu českého království ve středoevropském území.

Krátce před osudnou bitvou na Moravském poli - 4. září 1277- vydal Přemysl Otakar II. na nově dostavěném brněnském hradu Špilberk listinu, jíž jako král český a markrabě moravský propůjčil dvůr na území dnešních Řečkovic řádu Johanitů. Tato listina je tak historicky prvním doloženým písemným pramenem, který zmiňuje naši obec. V letošním roce si připomínáme 735 výročí od této události.

26. srpen 1278 se zapsal k černým datům české historie, stejně jako den, kdy v bitvě u Kresčaku padl další český král Jan Lucemburský (1346), manžel Otakarovy vnučky Elišky Přemyslovny.

Z jejich svazku se narodil pozdější císař Karel IV., pravnuke Přemysla Otakara II., který vztyčil prapor nového a velkého významu českých dějin.

Jiří Řezáč z Větrníku

Památník na osudovou bitvu na Moravském poli v Dolním Rakousku

PRAHA - 1. 7. – 6. 7. 2012 – OČIMA HISTORIE

Máme-li mluvit o dějinách sokolstva, musíme se zmínit o poměrech v naší vlasti před založením první sokolské jednoty. Tělocviku nebyla v dřívějších dobách věnována žádná pozornost. První zprávy o vyučování tělocviku nacházíme až v roce 1578 v Chrudimi, dále pak v roce 1659 byly založeny „Stavovské ústavy cvičné“. V roce 1720 ustanovil hrabě Jan Straka z Nedabíle ve své závěti nadaci na založení akademie pro výuku tělocviku, šermu, jízdy na koni a tance.

O soustavou výuku tělocviku se zasloužil až v roce 1843 němec Rudolf Steffany, který v Praze zřídil „soukromý tělocvičný ústav“, hojně navštěvovaný šlechtou a pražskými měšťany. Mezi jeho cvičenci byl i český dějepřevce František Palacký. V těchto ústavech tělocvičných, které byly německé, se cvičilo podle německé soustavy Jahnovy a společnost sportovců, která se tam scházela, byla národnostně smíšená. A jak psáno v letopisu: Češi i Němci svorně, v přátelství a snášenlivosti spolu cvičili, nestarajíce se o nic jiného, než-li veselí, bystré „turnování“, jak se tehdy říkalo. O těchto ústavech se zmiňují proto, že v nich byl odchován i první cvičitelský sbor později založené sokolské jednoty.

V rakouské říši, v našem národě obzvlášť, panovaly v letech 1851 -1859, v letech Bachova absolutismu, smutné časy. Již tenkrát tento režim dusil jakýkoliv projev národního vědomí. O svobodě spolčovací, o svobodném projevu myšlení nemohlo být vůbec řeči. Za každým činem, v každém volnějším slově byl náznak velezrady, žaláře byly přeplněny. Do této doby spadá i násilné umlčení Karla Havlíčka Borovského. Náhle se ve tmě absolutismu zablesklo a zaduněly rány bitvy u Solferina. Rakousko válku prohrálo, Bachův absolutismus padl a nastoupila ústavní vláda.

Česká Praha ožívá. Zakládají se české spolky - Umělecká beseda, Svatobor, Hlahol, Měšťanská beseda, Průmyslová beseda. V tělocvičném hnutí poprvé vystupuje filosof oddaný české věci, neohrožený bojovník PhDr. Miroslav Tyrš.

Tyrš si uvědomil, že s uskutečněním myšlenky nelze otálet a že musí být provedena co nejrychleji. Zpracoval ihned české stanovy spolku a shromáždil v krátkém čase kolem své osoby intelektuály, kteří se stali zakladateli nového spolku. Dr. Julius Gregr předložil 27. ledna 1862 na místodržitelství žádost o povolení Tělocvičné jednoty pražské spolu se stanovami zpracovanými M. Tyršem. 16. února 1862 v 10.00 hod. započala ustavující valná schůze, na níž byla založena první sokolská jednotka, a tím byl položen základ k mohutné organizaci českého a vůbec slovanského sokolstva. Prvním starostou byl zvolen Jindřich Fügner, vlastenec, člen městské rady pražské, ředitel italské pojišťovací společnosti. Jeho protikandidátem byl kníže Dr. Rudolf Thurn - Taxis, který stál v popředí českého hnutí a byl též starostou pěveckého spolku „Hlahol“.

Název SOKOL, ačkoliv se mezi lidmi tento název používal, byl úředně schválen až v roce 1864.

To, o čem naši buditelé koncem 18. a na počátku 19. století jen snili, stává se v létech šedesátých skutekem.

A nyní mi dovozte, abych krásnou češtinou 19. století citoval zápis: „Aby utužen byl bratrský a družný duch ve spolku bližším seznámením a přátelstvím se členů jeho, svolal starosta náš Fügner přátelskou schůzi členstva na ostrov Střelecký 27. 3. 1862.“

Tato schůzka dokázala pro historii Sokolství v dějinách české osvěty víc, než by mohly odůvodnit řady článků a řečí. Tu, starosta Fügner, bohatý měšťan, patricij pražský, tohoto roku šedesátého druhého, kdy kolem dokola společnost pražská utápěla se ve formách společenských, v kastovníctví, kdy nebylo ještě ani do hloubi srdcí probuzeno vědomí národní, natož nějaké přesvědčení demokratismu, povstává a s úsměvem na tváři navrhuje, aby na důkaz, že tu nejde jen o slova, ale o zřejmé utvrzení bratrství, všichni členové jako praví bratři si TYKALI. Měť být Sokol spolkem bratří svorných, nerozdvojených ni náhledy politickými či náboženskými. Bohatý měl být bratrem toho, jemuž osudem méně přisouzeno, kdo duševními silami pracuje ku zduaru vlasti, měl být upřímným bratrem toho, jehož ruce zdobí mozoly poctivé práce. Krátce! Fügner utvořil nové ponětí Sokola, a toto nové ponětí, které jest jeho dílem, oděl v roucho těch ctností, jichž sám byl vzorem. Dal Sokolstvu bratrství, postavil je na nový základ demokratický. Veliké heslo francouzské revoluce „Rovnost, Volnost, Bratrství“, stalo se rokem 1862 majetkem Sokola.“

V roce 1865 umírá Jindřich Fügner a celé břemeno organizační, k funkci náčelníka, přebírá na svá bedra Dr. Miroslav Tyrš. Organizuje I. všesokolský slet v roce 1882. Sletišť sokolstva bylo tehdy na Střeleckém ostrově. II. sletu se již nedožil. Umírá 9. listopadu 1884 ve vesničce Habichen v Tyrolích. II. slet se měl konat u příležitosti 25 let Sokola v roce 1887. Na zásah tehdejší vlády policejní ředitelství slet zredukovalo tak, že byl zakázán průvod Prahou a ostatní omezení se týkala počtu cvičenců, zejména zahraničních. ČOS tehdy slet raději zrušila, aby nedala na odiv ubohost vlastního národa. II. slet se pak konal v roce 1891 na sletišti v Královské oboře u příležitosti Jubilejní výstavy.

Časový sled dalších všesokolských sletů: III. slet 1895, IV. slet 1901, V. slet 1907, VI. slet 1912, VII. slet 1920, VIII. slet 1926, IX. slet 1932, X. slet 1938, XI. slet 1948, XII. slet 1994, XIII. slet 2000, XIV. slet 2006 a XV. slet v roce 2012, v roce 150. výročí založení Sokola.

Po VI. sletu v roce 1912 se situace mezi úřady a Českou obcí sokolskou přestřihovala a v roce 1915 byla Česká obec sokolská zakázána. Po skončení I. světové války, tedy po osmi letech, se opět otevřely brány sletišť a v roce 1920 byl uspořádán VII. slet.

V roce 1926 otevřel Sokol své nové sídlo – Tyršův dům. Nastalo jeho úspěšné prvorepublikové období se třemi sokolskými slety. Tento slibný rozvoj Sokola zastavila II. světová válka. Na jejím počátku byl Sokol znovu úředně rozpuštěn a vystaven na pranýř. Během války bylo popraveno 1212 sokolů a dalších 10.400 vězněno, mučeno. Hned po skončení války se Sokol staví do čela budování nové republiky.

Tuto činnost ukončuje únorový puč v roce 1948, vedený Valerianem Zorinem a jeho vražedným vykonavatelem Klementem Gottwaldem. Byla to analogie postupu nacistické moci, neboť Sokol byl oběma totalitním režimům nebezpečný pro svoje vlastenectví, národní uvědomění a službu vlasti. Ze sokolských jednot bylo akčními výbory vyloučeno 11.000 členů a poté za podpory nového vedení ČOS a sokolských jednot byl Sokol bez protestu zrušen. Komunisty plánované zničení sokolské organizace v Československu bylo tím dokončeno. Připomínám tuto dobu sokolské odmlky, trvající celých 40 let, ve jménu

- 241 lidí, kteří byli popraveni,
- 205 486 lidí, kteří byli odsouzeni,
- 4 500 lidí, kteří zemřeli ve věznicích,
- 500 lidí, kteří byli zastřeleni na hranicích,
- 70 000 lidí, kteří byli protiprávně vězněni v táborech nucených prací,
- 400 000 lidí, kteří byli nuceni uprchnout, nebo byli vyhnáni ze své vlastní země.

Téměř polovina z nich byli sokolové. Již v prosinci 1989 byl Sokol obnoven.

Budoucnost patří tomu, kdo věří v sílu a krásu svých snů, pravil Dr. Miroslav Tyrš, a následná generace pokračovatelů sokolské myšlenky si tato slova zapamatovala. A stigma naší společnosti? V životě nemohl být každý hrdinou, ale každý mohl zůstat člověkem! A mnozí nezůstali!

Vážení spoluobčané, sestry a bratři, mezi prvním nádechem a posledním výdechem tří generací měl být jeden krásný život. Ale oba zlovolné a zločinecké režimy tomu zabránily.

Autorské právo k „památníku OBĚTEM NACISTICKÉHO A KOMUNISTICKÉHO TERORU A ZVŮLE“ umístěnému ve foyer řečkovické sokolovny, mne opravňuje jej „věnovat“ nejen sokolské jednotě, postiženým generacím dvacátého století, ale především všem řečkovickým občanům. Což tímto činím.

Pevně věřím, že zůstane i mementem dnešním dětem, mladým lidem, kteří vstupují do života i nám zapomnětlivým. Ti mladí se budou ptát a přemýšlet, proč jejich otcové, dědové, pradědové opustili etické dimenze, mravní principy a korektivy a umožnili tak nástup obou diktatur. V návaznosti snad budou i přemýšlet, jestli i oni nepřispívají k možnému nástupu opakující se historie.

Ono se totiž může velmi lehce stát, že z hospod se vyvalí smrad a dým a komunističtí zástupové znovu přijdou tvořit dějiny tohoto státu.

Jaroslav Herman

Preventivní projekty MP Brno o prázdninách

Jízda zručnosti v Lužánkách

V období prázdnin každoročně výrazně narůstá počet cyklistů. Protože zejména na silničních bývají nejvíce zranitelné děti, nabízejí i letos strážníci z odboru prevence MP Brno právě jim možnost vyzkoušet si vše takřikajíc v předstihu.

Na dětském dopravním hřišti v parku Lužánky v období **od 10. 7. do 30. 8. 2012** každé úterý a čtvrtek v době od 9 do 14:30 hodin budou dětem pod dohledem strážníků vštěpovány zásady bezpečného chování v silničním provozu. Praktické jízdy na dopravním hřišti, dopravní testy, omalovánky, ale i křížovky čekají na všechny ty, kteří se rozhodnou přijít, aby poznávali dopravní značky, řešili modelové situace a hledali správná řešení nebezpečných situací v silničním provozu. Děti se seznámí s povinnou výbavou jízdního kola a technikou jízdy, která jim napomůže účastnit se silničního provozu bez nehod a úrazů. Součástí projektu je i osvěta týkající se problematiky bezpečné jízdy na kolečkových bruslích a skateboardu.

Nejezdi bez přilby na hlavě

Prevenčí dětských úrazů způsobených následky dopravních nehod se zabývá projekt MP Brno, který je zaměřen na cílovou skupinu dětí – cyklistů, jezdců na kolečkových bruslích.

Spojení informační a motivační kampaně o zákonné povinnosti používání ochranných přileb pro cyklisty do 18 let má přispět ke zvýšení podílu dětí – cyklistů, které v silničním provozu používají ochranné přilby. Rodiče by s pořízením těchto pomůcek rozhodně neměli váhat. Jaká je realita, zjistí v terénu tzv. „bezpečné patroly“, složené ze strážníků odboru prevence a doplněné o strážníka s územní odpovědností. Ty budou v uvedených dnech působit na vytipovaných silničních úsecích, cyklostezkách a dalších místech se zvýšeným pohybem cyklistů a bruslařů a budou odměňovat děti s přilbou (a bruslaře s chrániči) drobnými dárky, které ještě zvýší jejich bezpečí v silničním provozu (blikačky, reflexní pásy apod.). S prázdnou neodjedou ani dospělí, kteří budou mít vše v pořádku. **Termíny: 13. 7., 27. 7., 10. 8. a 24. 8. vždy od 13 do 18 hodin.**

Mgr. Pavel Šoba, mluvčí MP Brno

Městská policie se otevírá komunikaci se sluchově znevýhodněnými

Městská policie Brno přichází s nabídkou, díky níž dojde ke zkvalitnění komunikace s osobami se sluchovým postižením. Hned na dvou místech už nyní nabízí indukční smyčku, usnadňující komunikaci občanům trpícím problémy sluchu, kteří pro dorozumívání s okolím používají naslouchací pomůcky. Výhody tohoto moderního prostředku mohou sluchovým handicapem znevýhodnění občané využít hned na dvou pracovištích, a to na Jednotce projednávání přestupků MP Brno (Křenová 4) a také v budově ředitelství MP Brno (Štefánikova 43).

Uživatelům naslouchacích pomůcek tak brněnští strážníci umožní jasnější a zřetelnější komunikaci. Největší přínos přístroje totiž spočívá v tom, že usměrňuje řeč a omezuje rozptylující

okolní ruchy. Díky tomu dochází k eliminaci pocitů frustrace, které sluchově postižení při komunikaci často zažívají, a hovor se výrazně zlepšuje. Místa, kde lze indukční smyčky využít, jsou označena zřetelným piktogramem.

Indukční smyčky jsou primárně určeny k využívání na takto označených místech, v případě potřeby je však lze díky tomu, že jsou přenosné, využít také při jednání v jiných částech budov.

Vybavení Městské policie Brno indukčními smyčkami je dalším výrazným krokem ke snižování bariér při komunikaci s veřejností.

Mgr. Pavel Šoba, mluvčí MP Brno

Vicemistři 2012

Jak bývá již tradicí, uskutečnil se i letos v neděli 10. června již VII. ročník Mistrovství města Brna a městských částí v pétanque. Turnaj se opět konal v naší městské části, tedy na území loňského vítěze, na hřišti fotbalistů Řečkovice.

I letos jsme obsadili všechny čtyři kategorie (radnice, muži, ženy a junioři). „Radnice“ získala nádherné 3. místo, naši „muži“ opět obhájili 1. místo z loňského roku (již počtvrté za sebou) „ženy“ obhájily krásné loňské 2. místo a naši „junioři“ vybojovali 3. místo.

Letošní titul města Brna získali hráči z Maloměřic a Obřan a třetí místo v této krásné hře získali hráči města Brna.

Poděkování si zaslouží Richard Foltýn, Martin Otčenášek, bratři Zajákové, David Brdičko, kteří se podíleli na přípravě a celém průběhu tohoto turnaje, Petr Bořecký spolu s Liborem Fuchsem, kteří zajistili občerstvení.

Oldřich Gardáš, hlavní organizátor turnaje

